

Газета виходила у м.Гадяч Полтавської губернії з 1906 по 1919 роки, відновлена у 2024 році
Виходить один раз на тиждень, зазвичай по вівторках

<p>ч.4 у поточному році</p>	<p>У Ч. 4 - «До 105-ї річниці проголошення Акта Соборності» Олексій Новіков; До 175-річчя з дня народження Нескореної «Олена Пчілка і Гадацький театр - від зерна до пагонів» Марія Рахмун; «Алея пам'яті по Гадацьки» Анна Шандра; «Застосування перги в народній медицині і косметології» Наталія Снечук</p>	<p>ч. 1868 з 1906 року</p>
--	--	---------------------------------------

ДО 105-Ї РІЧНИЦІ ПРОГОЛОШЕННЯ АКТА СОБОРНОСТІ

22 січня 1919 р. «здійснилися віковічні мрії, якими жили і за які умирали кращі сини України». В Києві, Універсалом Директорії Української Народної Республіки про злуку Західної Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою було проголошено, що «однині є єдина незалежна Українська Народна Республіка». І сьогодні не можуть залишити байдужими зворушливі слова Універсалу: «Однині народ український, визволений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднаними дружними зусиллями всіх своїх синів будувати нероздільну самостійну державу українську на благо і щастя всього її трудового народу».

Складним і довгим був шлях українців до Акта злуки, народженого в боротьбі в період Української революції 1917-1921 років. Перша світова війна, що призвела до падіння чотирьох імперій, в тому числі Російської та Австро-Угорської, до складу яких входили українські землі, стала могутнім каталізатором розвитку, багатого за формами і динамікою процесу українського національно-визвольного руху. З новою силою розгорілася боротьба за соборну українську державу. Наддніпрянська Україна отримала досвід демократичних перетворень, створення першого національного парламенту – Центральної Ради, розробки Конституції, боротьби за вихід України на міжнародну арену. Демократичні традиції державотворення, започатковані Центральною Радою, збереглися в головних державних символах сучасної незалежної України – прапорі, мелодії гімну, тризубі як головному елементу герба. 22 січня 1918 року (рівно за рік до Акта злуки) було прийнято Четвертий Універсал Україн-

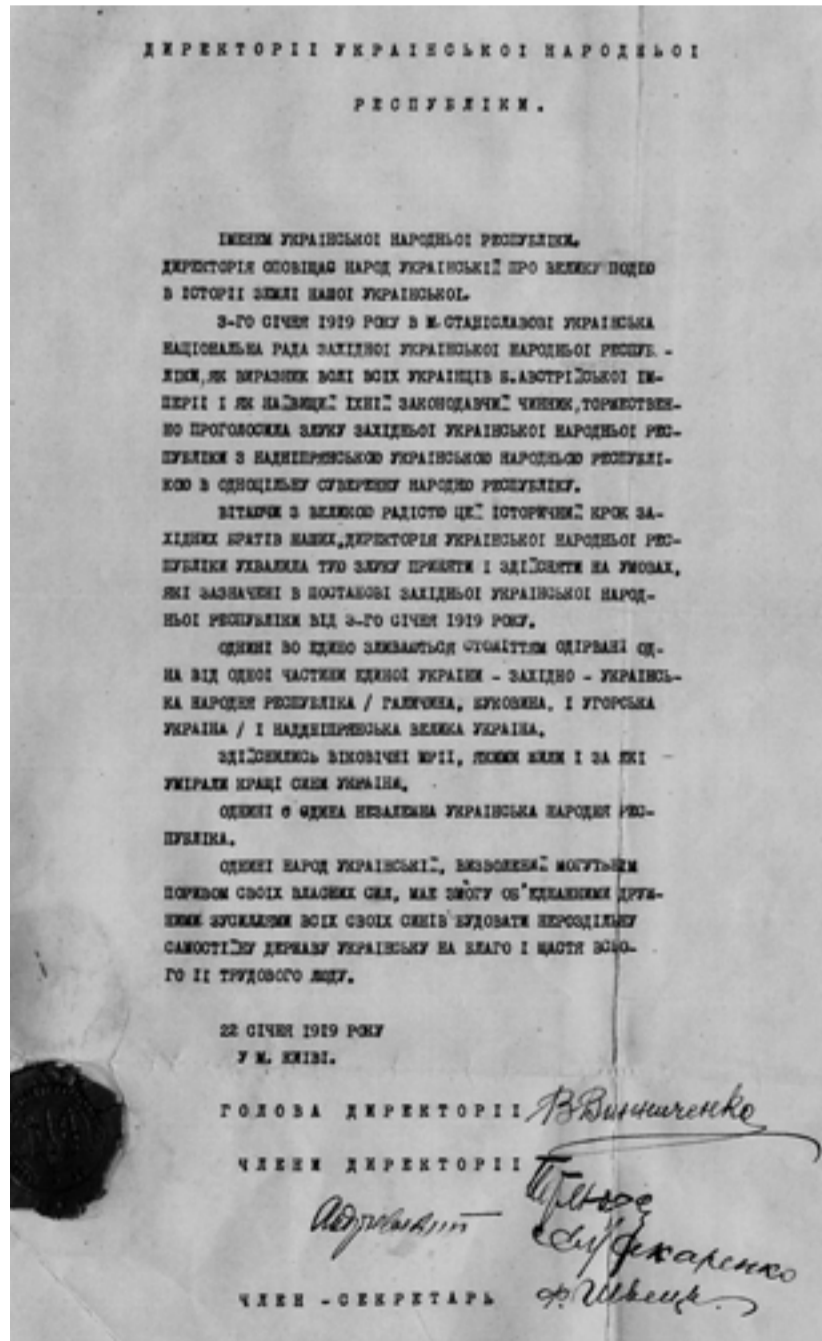
ської Центральної Ради, який проголосив Українську Народну Республіку «самостійною, ні від кого незалежною, вільною суверенною державою українського народу», а виконавчий орган, Генеральний Секретаріат — Радою Народних Міністрів. Листопадовий чин або Листопадовий зрив, результатом якого

всіх необхідних атрибутів державності: кордони, назву, принципи народного суверенітету, символіку. Прагнення українських земель до об'єднання в єдину соборну незалежну українську державу засвідчують Ухвала Української Національної Ради (вищого законодавчого органу влади ЗУНР) про злуку Захід

бліки про затвердження договору про злуку 16 січня 1919 року.

22 січня 1919 р. в Києві біля Софійського собору в присутності багатотисячної людності, духовенства, іноземних дипломатів відбувся урочистий Акт злуки, де Державний секретар Лонгин Цегельський виголосив Ухвалу та передав грамоту Голові Директорії Володимиру Винниченку. У відповідь член Директорії проф. Федір Швець обнародував Універсал Директорії Української Народної Республіки про злуку з Західноукраїнською Народною Республікою. ЗУНР зберігала право територіальної автономії та свої органи законодавчої й виконавчої влади. Вона перейменовувалась на Західну область Української Народної Республіки (ЗОУНР). 23 січня на сесії Трудового конгресу народу України в Києві обидва документи були ратифіковані. І хоча через низку об'єктивних обставин об'єднання в одну державу не було доведено до кінця, день 22 січня 1919 року назавжди увійшов до історії українського народу як свято Соборності України.

Оригінал Універсалу Директорії Української Народної Республіки про злуку з Західноукраїнською Народною Республікою від 22 січня 1919 року зберігається в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України і по праву є одним з найцінніших унікальних документів Національного архівного фонду України.

ЦДАВО України, Фонд 1429, Опис 1, Справа 5, Аркуш 5

стало проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). 9 листопада Українська Національна Рада проголосила Західну Україну незалежною державою. В екстремальних умовах було вироблено Тимчасовий основний закон ЗУНР, ухвалений 13 листопада 1918 року. Він передбачав наявність

ноукраїнської Народної Республіки з Українською Народною Республікою від 3 січня 1919 року, яку було проголошено в Станіславові, а також Звернення президії Національної Ради і Ради Державних Секретарів Західноукраїнської Народної Республіки до Директорії Української Народної Респу-

За матеріалами
ЦДАВО України
Олексій Новіков,
член Громадської ради
при Державній архівній
службі України

ДО 175-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ НЕСКОРЕНОЇ

ОЛЕНА ПЧІЛКА І ГАДЯЦЬКИЙ ТЕАТР – ВІД ЗЕРНА ДО ПАГОНІВ

Частина I. Перший паросток

Доробок Олени Пчілки в царині дитячого театру за своєю системністю, художнім втіленням концепції національного виховання – явище унікальне в дитячій літературі.

Лариса Мірошниченко

Останні десятиліття життя Ольги Петрівни Косач тісно пов'язані з Гадячем. Після смерті доньки Лесі у 1913-му році вона переїздить до рідного міста. Тут активно долучається до громадського життя, вагомою частиною якого була діяльність товариства «Просвіта», очолює просвітницьку повітову спілку, редагує «Газету Гадяцького земства», що у 1917 отримує назву «Рідний край», організовує один із перших в Україні національний хор і бібліотеку-читальню, опікується гуртком українознавства. І саме у Гадячі відбувається дорослішання її «немовлятка», як лагідно називала письменниця своє новостворене диво – дитячий театр. На малій батьківщині Ольгою Петрівною будуть написані майже всі п'єси для нього – 9 із 12-ти (1914–1920 рр.).

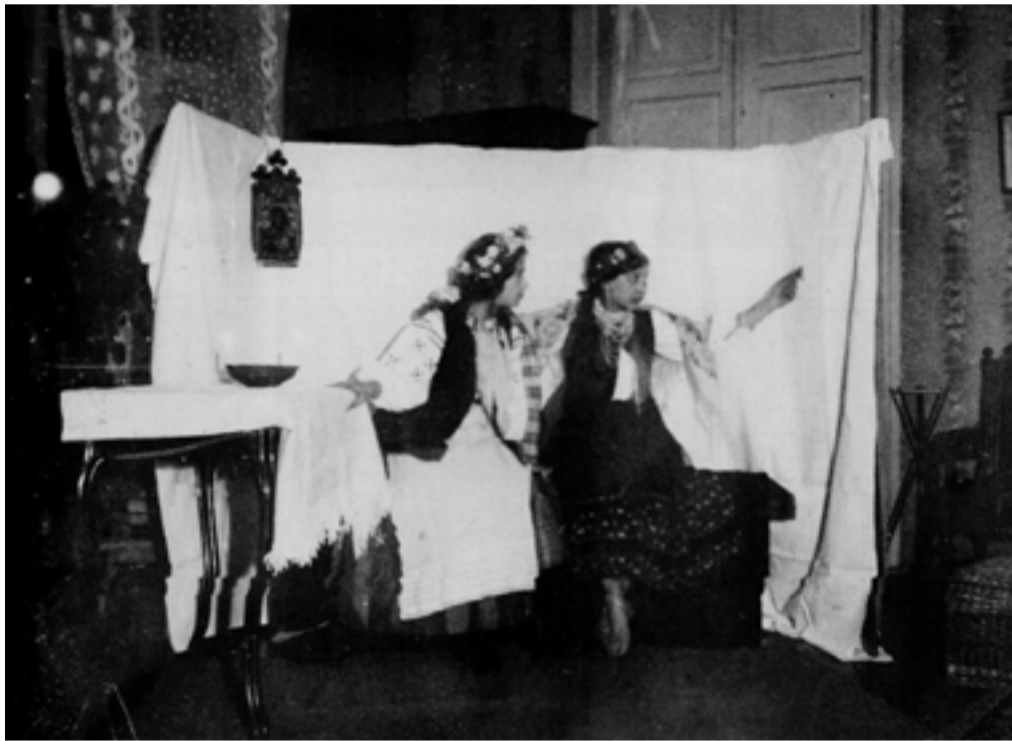
Основною причиною і поштовхом до зачину, а потім і постановки дитячої драматургії була заборона обох періодичних видань Олени Пчілки «Рідного краю» і «Молодої України». Саме тому лишався лише один вихід – жива мова зі сцени.

Найперший паросток дитячого театру, який з такою любов'ю і так невтомно плекала Пчілка, з'явився у Гадячі з першою п'єсою «Весняний ранок Тарасовий». Її було створено у рідному місті 27 січня 1914 року. Саме з цього часу розпочинається активна робота над драматургічними творами. А ініціаторкою її написання стала Софія Русова, коли звернулася до Ольги Петрівни з проханням збагатити український дитячий репертуар. На відміну від решти драматургії Пчілки, цьому твору поталанило бути надрукованим двічі.

Вперше у Молодій Україні 1914 р., а пізніше, разом із

«Сон-Мрією або Казкою Зеленого Гаю» (первісно – 1916 р.), він вийшов друком у Полтаві у 1919 році.

Одним із перших дослідників дитячих творів Олени Пчілки був Петро Одарченко. Його робота «Олена Пчілка, як дитяча письменниця» містить цінні відомості про її літературну, видавничу і письменницьку діяльність, у т.ч. у сфері дитячого театру. Майбутній літературознавець певний час проживав у помешканні письменниці, був свідком тих подій, що відбувалися у місті протягом бурем

Євгенія Косач (ліворуч) у домашньому театрі Косачів (1914-1917 рр.)

Фото надано автором.

них 1920-х років. Про це Петро Васильович згодом розповість у своїх працях. «Вельмиша новному Петрові Одарченкові на добрий спомин про близьке сусідство. м.Годяче. 1920.10/V» – підписала Ольга Петрівна примірник полтавського видання однієї із дитячих п'єс.

У дитячому світі родини Косачів досвід організації шевченкових ранків, домашніх і лялькових вистав, «живих картин» явище часте і звичне. Для таких камерних театральних дійств Пчілка пише домашні п'єси, зокрема, «Кармелюка». Свідчення-спогади про те знаходимо у вже дорослих дітей, персонально у Ізидори Косач-Борисової. І навіть для онуків Ольги Петрівни сімейна традиція постановки інсценівок і не втратила актуальності.

Було би дивним якби ця неймовірна жінка, всеукраїнська «бабуся» – псевдонім, яким сама себе іменувала у «Молодій Україні», спостерігаючи захо-

плення театром у власної малечі, не спрямувала його у педагогічне русло. Пчілка не була би Пчілкою, коли не трансформувала би свої висновки у творчу, виховну і письменницьку роботу. Науковцям ще належить дослідити вплив драматургії і театру на нашу самосвідомість, як один із важелів у формуванні і становленні національної ідентичності. У «Праці виховальній» (текст доповіді міститься у відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, ф.28, од.зб.191),

публіцистичній статті виголошеній на одному із зібрань гадяцької «Просвіти» у 1917 році, Ольга Петрівна, по-суті, подає і характеризує не лише жанрові різновиди власної драматургії, а і розкриває її джерельну базу з обрядово-етнографічною основою. Саме на цьому письменниця робить важливий акцент, для полегшеного сприйняття українською дитиною рідного слова, а в подальшому – з метою впливу на підростаюче покоління, прищеплення любові до краю, країни і її народу, головною складовою якої є національно-патріотичне виховання.

Важливо що Олена Пчілка стратегічно правильно визначає для цього післяреволюційний час, повна сподівань на відродження української культури і національної освіти. З любов'ю і надією вона звертається до всього народу, вкладаючи життєдайне слово у уста найменших українців. Попередні роки були періодом, коли письменни-

ця нашаровувала, об'єднувала і збирала до власного творчого доробку макети майбутніх драматургічних втілень. Не зважаючи на те, що ця пора виявилася надзвичайно короткою не лише історично, а й загальночасово, літераторка все ж встигла багато зробити як авторка і як постановниця. Попри напружену ситуацію у зайнятому більшовиками місті, в умовах терору ця горда і сильна українка творила історію для майбутніх поколінь: від найменших і у перспективу майбутнього до ще не народжених патріотів. Ні політична ситуація, ні навіть ув'язнення не зламали її сили духу і вірності ідеї.

«Олена Пчілка давала свої дитячі п'єси для постановки силами учнів Вищої початкової школи. На репетиціях була сама, проспівувала диригентові мелодії пісень, які виконувалися в п'єсах. Узимку пішки приходила з Зеленого Гаю до міста, іноді залишалась ночувати у вчительки А. С. Макарової», – спогад із листа до А. Чернишова вчительки-гадячанки Я. Потурнак. Ймовірно, саме під час однієї із таких ночей і була створена Ольгою Петрівною орудка в одній дії «Кобзареві діти». Автограф цього твору, як і решти п'єс, зберігається у відділі рукописних фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України і містить точне датування і місце: «Написано 1920 року, січня 1927-го, в Гадячому, в хаті шановної Ан тоніни Семенівни Макарової». Це прізвище Пчілка наводить не дарма. Багаторічний зв'язок жінок і приязне ставлення письменниці до народної вчительки пояснюється тим, що Макарова була подругою Лесі Українки, замолоду проживала в одному з будинків на Драгоманівському обійсті, довгий період підтримувала дружні стосунки з Єлизаветою Іванівною, поважною матір'ю родини і навіть коли переїхала до іншого помешкання часто навідувала Лесину бабусю та писала під її диктовку листи до родичів. Так склалося, що саме Антоніна Семенівна сповістила Пчілку про хворобу її матері незадовго до смерті останньої. Кінцеві абзаци «Кобзаревих дітей» записані на аркуші з об-

ліку земель книги Повітової земської управи 1910 р. Гадяцького повіту, Сергіївської волості. Окремі інші орудки були писані і редаговані на старих аркушах. Це свідчить про скруту з папером і ще про те, що творила Ольга Петрівна не лише задля, а ще й попри. На жаль, швидкий виїзд письменниці з Гадяча під загрозою тривалого ув'язнення не дозволив поставити цю п'єсу на місцевій сцені. Проте, дещо пізніше її готуватимуть до інсценізації вже у Могилеві-Польському.

П'єси написані у Гадячі зберегли у змісті своєму ранні, відомі авторці з часів дитинства назви: «Замкова гора», «ярмарок у Ромні», «скарб» – спогад про легендарні коштовності заховані в землі. До речі, дійство на одну відслону «Скарб» («Вечір на Івана Купала»), Ольга Петрівна також почне писати у Гадячі. Це відбудеться у період піднесення визвольного і патріотичного духу, опісля революційних подій 1917-го року. Щоправда завершено твір буде вже у 1921-му (у цьому році з-під її руки ще вийдуть «Мир-Миром» і «Киселик»). Назва має багато різних значень. Тут ідеться і про легендарне руде лоша, як уособлення захованих червінців чи золота, і про «скарб народної словесності», який передавала маленькій Ользі мама Єлизавета. (Докладніше про нього оповідатиме письменниця вже на схилі літ у автобіографічному нарисі «Золоті дні золотого дитячого віку...».)

Широковідомий вислів Ольги Петрівни «Діти – се наш дорогий скарб». Саме так, через слово, музику і традиції вона його плекала і берегла.

*Марія Рахмун,
старша наукова
співробітниця
Гадяцького історико-краєзнавчого музею*

АЛЕЯ ПАМ'ЯТІ ПО ГАДЯЦЬКИ

Триває кровопролитна війна. Вся Україна в жалобі кожного дня стоїть на колінах, коли привозять ГЕРОІВ на щиті. Біль, смуток, образа, ненависть, сльо-

зи-почуття кожного українця, бо гинуть сини нашої країни віддані, мужні, сильні. Вони віддали своє життя за наше майбутнє, за Рідну Неньку, за нашу українську землю, за нашу свободу.

Наші ГЕРОІВ заслужують на гідне вшанування пам'яті про них. Протягом 2023 року безліч громад відкрили Алеї Пам'яті для того, щоб знати і пам'ятали ім'я кожного полеглого воїна. Безліч, але не всі.

Яскравим прикладом байдужості до ГЕРОІВ і їх сімей є влада Гадяцької територіальної громади, яка своїми діями робить все можливе й неможливе, щоб від пам'яті про полеглих захисників не залишилося й сліду.

В вересні 2023 року на сайті Гадяцької міської ради була розміщена петиція про створення Алеї Пам'яті, яка дуже швидко набрала відповідну кількість голосів для подальшого винесення цього питання на сесію Гадяцької міської ради.

В цей же час, за власний кошт місцевого жителя та за допомогою друзів на всіх білбордах міста були розміщені великі портрети полеглих, що і дало певний старт для працівників Гадяцької міської ради.

Пройшов певний час, місцева влада не дуже поспішала реагувати на петицію, але замість них почали робити перші кроки звичайні жителі громади і їх це зачепило. Нарешті почали рухатись. Обговорили, вирішили прийняли, тільки ось з одним нюансом, про формат, місцерозташування та всі деталі забули запитати у родичів загиблих. Міський голова, який дуже любить слово «Я» вирішив зробити все на свій лад.

В той час, доки інші громади виготовляли великі портрети та встановлювали Алею в центрі міста, в людних місцях, Гадяцький міський голова, в цілях економії і свого «сучасного бачення світу» просто переробив дошку пошани, яка все своє існування розміщувала на собі «КОМУНІЗМ» на дошку пам'яті з фото рамками, розміром з аркуш паперу А4, де більшу частину займає текст. Дані фотографії розміщені на стільки високо, що деякі люди не дотягуються, навіть, щоб покласти квіти чи поставити лампадку. Також, ця дошка Пам'яті розміщує на собі екран, де також кожні 20 секунд змінюється фотографія

та інформація про загиблого. Відкриття дошки Пам'яті відбулося 1 жовтня 2023 р. На ній були розміщені фотографії, лише загиблих Гадяцької громади. Як всі можуть зрозуміти, зроблена робота нашвидкуруч, тому, навіть, не потрібно пояснювати причини, чому люди були невдоволені, побачивши, як влада «вшанувала» ГЕРОІВ.

Навіть, після активної критики, в якій приймали участь рідні та знайомі полеглих воїнів, їх побратими, військові, ЗМІ, активісти, громадські діячі та активні мешканці громади, влада продовжувала робити вигляд, що все так як має бути, розповідати про неможливість фінансування і т.д.

Зрозумівши, що досягти бажаного результату можна тільки разом, всі зібрались 9 жовтня 2023 р. на громадське обговорення в парку «Перемога», куди прибув Гадяцький міський голова Володимир Нестеренко разом з керівником відділу архітектури та містобудування Іриною Єрьоміною.

Представники влади прибули з готовими макетами і пропозиціями. Обговорення було досить активне і продуктивне. Всі присутні вносили свої пропозиції стосовно розміщення Алеї Пам'яті і вирішили, що її місце на центральній алеї парку, яка веде до Свято-Успенського Собору, тому представники влади дуже хотіли «перенести» Алею Пам'яті в інше місце, яке б не заважало даному релігійному об'єкту, але про це поговоримо в кінці статті.

Протримавши всіх на холоді більше години та не запросивши в приміщення міської ради, людям пообіцяли створити все максимально швидко за рахунок місцевого бюджету. Одним з найважчих питань була саме кількість щитів, а залежало це від того чи будуть розміщені фотографії жителів Гадяцької громади чи колишнього Гадяцького району (6 територіальних громад). Надавши достатньо аргументів, вдалось переконати міського голову про доцільність розміщення на Алеї Пам'яті загиблих з усіх громад. Ірина Єрьоміна попросила допомогти їй зі створенням макетів, які відповідають баченню рідних загиблих.

Невдовзі Гадяцька міська рада опублікувала 2 варіанта ма-

кетів на вибір, але це виявилось дуже жахливим та створило нову хвилю незадоволення, в зв'язку з некомпетентністю виконавців. Один макет мав різнобарвність у своїй основі і це нагадувало афішу в цирк, як би недоцільно це не звучало, інший макет був на фоні соняхів, які є символом трагедії, яка носить назву Іловайський котел і взагалі немає ніякого відношення до всіх загиблих з 2014 р.

Побачивши цю неповагу, яка переплітається з «високою кваліфікацією» та «компетенцією», «сучасністю» та «розумінням» остаточним виглядом композиту, я вирішила створити декілька своїх макетів і один з них родичі загиблих обрали, як найкращий.

Як завжди, влада почала йти в протест до активістів і громадських діячів, бо вони вважають, що вони найкращі, а всі інші нездатні ні на що.

Влада почала просувати свої «нові» схожі чи аналогічні макети, присвоївши їх собі.

26 жовтня 2023 р. відбулося остаточне громадське зібрання, куди всі принесли свої роздруковані макети. Аргументи, незадоволення, біль в очах матерів, дружин, сестер, в перемішку з переконаннями один одного дійшли до спільного рішення та обрали макет активістів. Військові та громадські діячі вкотре запропонували встановити Алею Пам'яті власним коштом, на що міський голова в черговий раз відмовився та пообіцяв створити Алею Пам'яті коштами місцевого бюджету та в найкоротший термін.

Ірина Єрьоміна почала займатися збором інформації, яка була конкретно визначена на громадських обговореннях.

Йшов час, робота в міській раді «кипіла» і у громади почали виникати питання. Чому ж так мляво відбувається цей процес. Неодноразово громада відвідувала сесії, вимагала терміни, просила відкрити Алею Пам'яті 6 грудня, але обіцянки, залишись обіцянками. Рідні в горі, смутку, болу просто втомилися «кланятись» і принижуватись перед міським головою та його «свитою».

Але ось вже і 2024 рік, інші громади встановлюють Алеї Пам'яті, не дивлячись на погодні умови, а Гадяцька громада досі в обіцянках. Ірина Єрьоміна ро-

боти по Алеї Пам'яті відклала, пояснюючи це наявністю іншої роботи, міський голова перекладає відповідальність на тендер, погану погоду та інші фактори.

Але наша громада невеликими кроками, починає усвідомлювати свою значимість в житті свого міста, починає більше говорити, більше вимагати, починає НЕ МОВЧАТИ.

15 січня 2024 року дружини, діти та сестри загиблих, військові, медіа, громадські діячі знову завітали до міського голови, щоб отримати інформацію стосовно готовності та пророблених етапів щодо створення Алеї Пам'яті.

Коштів немає, терміни не визначені, нахабність міського голови дає нам зрозуміти, що не готово взагалі нічого. Володимир Нестеренко починає знову розповідати про дошку Пам'яті, не розуміючи, що нас не влаштовує, вступає в конфлікт з присутніми і говорить рідним загиблих наступну фразу: «Я вам дуже співчуваю, що ваші чоловіки, не змогли вберегти життя, захищаючи нашу землю».

Це була остання крапля нашого терпіння та його безглуздість. Відразу можна зрозуміти, що міський голова просто не контролює себе, свої слова, дії, вчинки і у відкритому форматі «видає» такі фрази людям, які втратили своїх близьких, рідних, коханих батьків, чоловіків, синів.

Також, на даній зустрічі, під час якої присутніх не запросили до кабінету, а тримали в коридорі, прозвучало припущення, щодо затягування встановлення Алеї Пам'яті через Свято-Успенський Собор (російської православної церкви в Україні). Дане припущення міський голова не прокоментував, але причини нам всі відомі. Бо не хоче протоієрей Ігор Цебенко бачити перед Собором близько 70 щитів на яких будуть розміщені справжні патріоти, воїни, ГЕРОЇ. І ці причини, також нам відомі.

Ситуація не приємна. Висновки зроблені. Подальші дії визначені. Ми завжди будемо пам'ята-

ти та вшановувати наших ГЕРОЇВ. Світла пам'ять. Низький уклін. ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ.

*Анна Шандра,
громадський діяч*

Застосування перги в народній медицині і косметології

Відомо безліч рецептів з використанням перги, які застосовуються для лікування і профілактики ряду захворювань.

Імунітет допомагає організму протистояти різним вірусам і бактеріям, чим вище рівень захисту, тим рідше і легше хворіє людина.

Значною мірою імунітет залежить від повноцінного харчування, надходження в організм усіх необхідних вітамінів і мікроелементів.

Іншими словами, коли присутній дефіцит якоїсь речовини, це обов'язково позначається на природному захисті.

Перга – це продукт бджільництва, здатний задовольнити потреби організму в корисних речовинах, вона надає наступну дію:

- покращує і підвищує рівень вироблення антитіл до різних вірусів, бактерій;
- нормалізує обмінні процеси;
- сприяє очищенню організму від шлаків;
- відновлює нормальну мікрофлору кишечника.

Перга бджолина збагачує кров залізом, виводить холестерин, бере участь в кровотворенні.

Застосування перги дорослим для профілактики простудних і інших захворювань полягає в застосуванні 0,5-1 ч. л. раз на добу перед їдою протягом місяця.

Рекомендується виконувати профілактичні курси в сезон застуд та епідемій, а також у весняний період, коли відзначається нестача вітамінів.

Способи застосування є різні: Для зміцнення імунітету Щоб підвищити стійкість ор-

ганізму різним вірусам та інфекціям, рекомендується готувати і вживати такий склад:

по чайній ложці бджолиного перги і меду змішати зі столовою ложкою лимонного соку. Отриману суміш рекомендується розсмоктувати. Робити це слід один раз на добу, в ранковий час. Курс лікування – 1-2 тижні.

Цей склад можна застосовувати в профілактичних цілях, для запобігання розвитку простудних захворювань, що особливо актуально в осінній і весняний періоди, при авітамінозах.

Засіб від простудних захворювань

Потрібно приготувати відвар ромашки лікарської, заваривши 2 фільтр-пакети, придбаних в аптеці, склянкою окропу. Відвар повинен охолонути. Після цього в нього додають 15 г меду. Далі потрібно повільно розсмоктати 3 чайні ложки перги і запити ромашковим відваром. Повторити всю процедуру через 6 годин.

Якщо регулярно приймати бджолину пергу, здоров'я довго буде міцним. Особливо корисна вона навесні, коли не вистачає вітамінів, через що слабшають захисні сили організму.

Дітям пергу дають після року Деякі лікарі рекомендують лікувати дітей цим засобом не

раніше, ніж через 3 роки.

Разові дози речовини для застосування у дітей різного віку: 1-6 років – 1/4 ч. л.; 6-9 років – 1/3 ч. л.; 9-12 років – 1/2 ч. л.; від 12 років – 1 ч. л.

Правильно приймати пергу 2 рази на добу протягом 20-30 хвилин до їжі.

На смак бджолиний хліб трохи гіркий, тому малюкам його наполовину розводять з медом.

В цьому випадку користь подвійна, адже в меді теж багато корисних речовин.

Суміш пилку з медом

Для досягнення більшого терапевтичного ефекту потрібно змішати мед з обробленою пилкою, пропорції 1 до 2.

Компоненти перемішати, застосовувати по 1 ч. л. щодня після пробудження протягом 30 днів.

Зберігати лікарську суміш в скляній (пластиковій) ємності з кришкою в холодильнику.

Лікуватися пергою і медом слід протягом місяця по 1 ст. л. 2 рази за день.

Продовження у наступному номері.

*Наталія Сенчук,
директорка ДНЗ «Гадяцьке
аграрне училище»*

Відповідає за редакцію –
Олексій Новіков

Рік видання
15-й

О П О В І С Т К А .

52 №№
на рік

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПІДПИСКА на 2024 рік,

НА «РІДНИЙ КРАЙ»

Передплатний індекс 78394

Газета виходить **один раз** на тиждень

1 місяць 58 гривень;
2 місяця 116 гривень;
3 місяця 174 гривні;
6 місяців 348 гривень;
Рік 696 гривень.

Вартість предплати з урахуванням послуг Укрпошти.
З питань передплати звертатися до редакції та відділень Укрпошти.

РІДНИЙ КРАЙ

Виходила з 1906 по 1919 роки, відновлена у 2024 році

Засновник – Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція газети «Рідний край». Газета Гадяцького земства»
Ідентифікатор медіа № R30-0167 від 04 грудня 2023 р.
Передплатний індекс «Рідного краю» 78394

Адреса в Інтернеті: <https://www.facebook.com/groups/grk2024>
Адреса редакції: 01001, Київ, вул. Софіївська, 23, офіс 2
Телефони: (044)279-22-73, (094)827-52-56
e-mail: 45338202@mail.gov.ua
«Рідний край» виходить раз на тиждень, у вівторок
Загальний наклад номера 500 примірників
(Перший завод 300 примірників)
УДК 908(477.53) (054) P49
ISSN 2786-9237 (print)
Електронна версія газети поширюється на умовах ліцензії CC BY-SA 4.0.

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Набрано і зверстано у ТОВ «Редакція «РК. ГГЗ»
Надруковано у КП «Видавництво «Гадяч»
Гадяцької міської ради
Замовлення №4/